

Velkommen som leder

For deg som er ny leder
i Norges speiderforbund

Velkommen som leder

Dette heftet er laget spesielt for deg som er helt i startfasen som leder i Norges speiderforbund. Vi håper det kan være til hjelp, og at du vil slå opp i det når er noe du lurer på om speiding, og om hvordan speiderarbeidet er bygget opp.

Heftet vil ikke kunne gi deg svar på alt, men det er mange du kan spørre, både i gruppa, i kretsen og i korpset, hvis du tilhører en korpssgruppe. Du finner mye praktisk og nyttig informasjon i Speiderbasen, i Speiderboka og på nettsiden vår, www.speiding.no.

Kretsen din vil invitere deg til en samtale (ledersamtalen). Gjennom denne får du mer innsikt i speidingen, svar på spørsmål, og du blir bedre kjent med gruppa di. Når samtalen er gjennomført, blir du godkjent leder i Norges speiderforbund.

I «Velkommen som leder» er det flere steder plass til å notere nyttige lokale opplysninger. Gjør gjerne dette i forbindelse med ledersamtalen, som tar utgangspunkt i dette heftet.

Det finnes mange gode grunner til å være speiderleder. Her er noen av dem:

- » det gir spennende, morsomt og verdifullt samvær med barn og voksne
- » det gir flotte naturopplevelser
- » du får personlig utvikling og trening i ledelse

- » du får mulighet til å vise engasjement for samfunnet rundt deg

Vi håper du vil trives som speiderleder, og ønsker deg velkommen til en utfordrende og lærerik opplevelse i samarbeid med alle de andre lederne i speideren.

Innhold

Velkommen som leder	2
Innhold	2
Speidingens formål	3
Valgspråk	3
Speiderdrakten	3
Speiderloven og speiderløftet	4
Speiderhilsen	4
En speidergruppe	6
Min gruppe	6
Organisering	8
Min krets	9
Speiderprogrammet	10
Speidermetoden	12
Slik blir du en god leder	16
Ledertreningen - oversiktstabell	17
Internasjonalt engasjement	18
Hjelpemidler	19
Speiderbevegelsens bakgrunn	20
Speiderordboka	22

Speidingens formål

Formålsparagrafen

Formålet til Norges speiderforbund er beskrevet i § 1-5 i Norges speiderforbund sine grunnregler:

Norges speiderforbunds formål er å utvikle mennesker til selvstendighet, og til å ta aktivt ansvar i samfunnet i samsvar med idealene fra speiderløftet og speiderloven.

Speidere arbeider for en bedre verden. Vi bringer med oss i hverdagslivet de tankene speiderideene står for. Ser vi på de millioner av mennesker som har vært speidere siden 1907, så tror vi at dette har betydd noe for verdensutviklingen. Som speiderleder gjør du en innsats for egne speidere i ditt lokalmiljø, og for speiderbevegelsen, samtidig som du får utvikle deg selv som menneske.

Vi utfører en oppgave for hele samfunnet – å utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker. På den måten kan vi kanskje klare å skape ledere og samfunnstøtter for morgendagens samfunn.

Valgspråk

Tanken om å være nyttig for samfunnet kommer også til uttrykk i speidernes valgspråk:

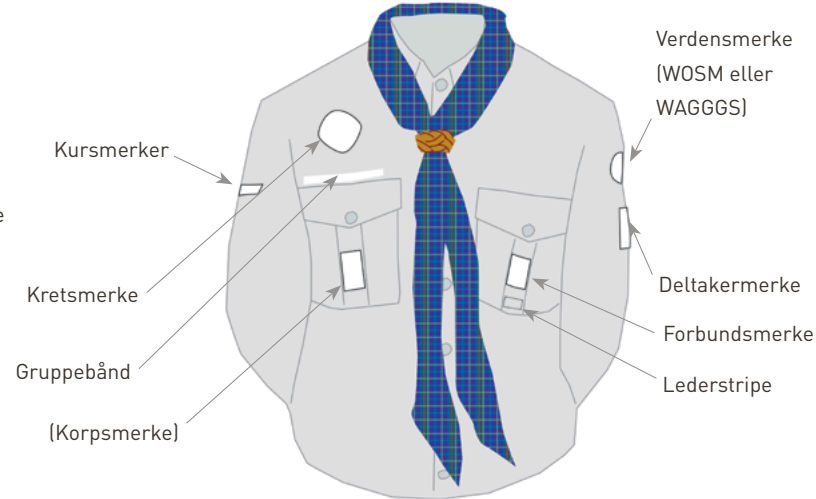
Vær beredt - alltid beredt!

Speiderdrakten

Speiderdrakten bør brukes der det er hensiktsmessig. Drakten består av:

- » speiderskjurf med skjurfknute
- » grå speiderskjorte med distinksjoner
- » blå t-skjorte/piquetrøye til mer uformelle sammenhenger

Speiderdrakten selges i speiderbutikken: www.speider-sport.no.

Speiderloven og speiderløftet

Speiderloven er speidernes egen lov som gir gode retningslinjer for speidere både i speider-sammenheng og i det daglige livet. Som leder er det din oppgave å fomidle speiderloven til speiderne dine. Når du følger den selv, er du et godt forbilde for speiderne og andre ledere.

§1 En speider søker sin tro og respekterer andres

Jeg er i stand til å møte speiderne med åpenhet og forståelse og kan hjelpe dem med å reflektere rundt viktige verdier og livssynsspørsmål. Speideren skal være et arena hvor speidere kan utveksle meninger og sammenlikne egen tro og overbevisninger med andres.

§2 En speider kjenner ansvar for seg selv og andre

Jeg er ansvarlig for egne tanker, ord og gjerninger og må selv bestemme hva jeg vil være med på. Jeg har ansvar for å støtte andre og hjelpe dem til å være tro mot seg selv. Jeg må hjelpe andre til å oppleve at de hører med og betyr noe.

§3 En speider er hjelpsom og hensynsfull

Da jeg var yngre lærte jeg at man skulle gjøre en god gjerning hver dag. Spørsmålet nå dreier seg mer om hva som er mitt naturlige handlingsmønster. Jeg må ofte sette egne behov i bakgrunnen

hvis jeg skal ta hensyn til og hjelpe andre.

§4 En speider er en god venn

Jeg er venn når jeg viser i handling at jeg virkelig er en å stole på og støtte seg til, en som har tid til å lytte. Jeg er ikke venn bare for dem som står meg nærmest, men må også prøve å være det for alle jeg møter. Jeg er venn når jeg er glad i andre på tross av deres svakheter. Jeg må også tørre å snakke til en venn når jeg ser gale forhold, og tåle å bli irettesatt selv. Venner gir hverandre kritikk for å hjelpe hverandre.

§5 En speider er ærlig og pålitelig

Jeg skal leve slik at andre opplever at de kan stole på meg og at de kan regne med meg i gode og vanskelige situasjoner. Andre mennesker bør oppleve at speidere og spesielt ledere er til å stole på.

§6 En speider kjenner naturen og verner om den

Naturen er en del av vår felles arv som vi har fått til låns for å forvalte på en

god måte. Vår holdning til naturen i dag vil påvirke kommende generasjoner i mange år fremover. Det er mitt ansvar å bevare naturen og påse at de jeg leder blir lært opp til å respektere og ta vare på den. Som leder er det også naturlig at jeg handler bevisst i mitt daglige liv, slik at jeg utsetter naturen for minst mulig forurensing og ødeleggelse.

§7 En speider tenker og handler selvstendig, og prøver å forstå andre

Jeg er selv ansvarlig for mine egne tanker og handlinger. Fordi jeg lever i en verden sammen med andre, må jeg lytte til hva andre mener, hva andre opplever og hva de har behov for. Fellesskap er avhengig av at jeg både lytter og opplever andres meninger og følelser, og at jeg handler til beste for oss alle, ut fra egen samvittighet og overbevisning. Å handle selvstendig betyr at jeg ikke lar meg presse av andre.

§8 En speider gjør sitt beste i motgang og vansker

Jeg må lære meg at kriser og problemer også gir utviklingsmuligheter. Det viktige er hvordan jeg håndterer motgang og vansker, og hva jeg lærer av dem.

§9 En speider er nøysom og prøver å klare seg selv

Å være nøysom er å klare seg med lite og å være fornøyd med det man har. På tu lærer jeg å leve enkelt, men også i hverdagen kjenner jeg verdien av nøysomhet. Jeg kan ikke forbruke så mye i dag at det blir en byrde for andre i morgen. Jeg skal også prøve å gjøre mitt beste på egenhånd, selv om jeg ikke trenger å klare alt alene.

§10 En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker

Alle mennesker har like stor verdi, også de som er helt annerledes enn meg selv. Alle har rett til å leve i fred, bli hørt og respektert. Dette gjelder like mye menneskene rundt meg, som personer jeg ikke kjenner, de med en annen bakgrunn eller andre meninger. Nøkkelen til fred ligger i forståelse og respekt for hverandres behov. Å «arbeide for fred» er mer enn passiv toleranse, det er en aktiv handling. Som speiderledere skal vi bidra aktivt til å skape et bedre nærmiljø og en bedre verden.

Speiderløftet

Jeg lover etter beste evne å være åpen for Gud, hjelpe andre og leve etter speiderloven.

Speiderløftet handler om vår vilje til å gjøre verden til et litt bedre sted å være. Gjennom å avlegge speiderløftet lover hver enkelt speider å gjøre sitt beste. Speiderløftet bruker ved opptakelse som speider og leder, og det fornyes vanligvis på Tenkedagen 22. februar eller på den årlige St. Georgsdagen som markeres 23. april.

Speiderhilsen

Speiderhilsenen symboliserer løftet. De tre fingrene som peker oppover, symboliserer hver for seg et av de tre leddene i løftet.

Ringene som dannes med tommelfingeren og lillefingeren, symboliserer den verdensomfattende speiderkjeden.

Endring av speiderløftet

På Speidertinget 2016 ble det gjort førstegangsvedtak for endring av speiderløftet.

Det nye løftet som ble førstegangsbehandlet lyder:

Jeg lover etter beste evne å søke mitt livssyn, hjelpe andre og leve etter speiderloven.

Speiderløftet skal andregangsbehandles på Speidertinget i 2018. Blir det 2/3 flertall der, blir det gyldig.

En speidergruppe

En speidergruppe består av en eller flere av følgende arbeidsenheter: beverkoloni, småspeiderflokk, tropp og roverlag. En gruppe kan også ha direktemedlemmer, det vil si voksne som ikke har lederoppgaver.

Gruppens besluttende organ er gruppetinget. Gruppetinget består av alle betalende medlemmer fra og med

kalenderåret de fyller 12 år, samt en representant for hver påbegynte ti betalende medlemmer blant speidere i tropp som ikke fyller 12 år eller mer i løpet av kalenderåret. Gruppetinget skal ha minst to møter i året.

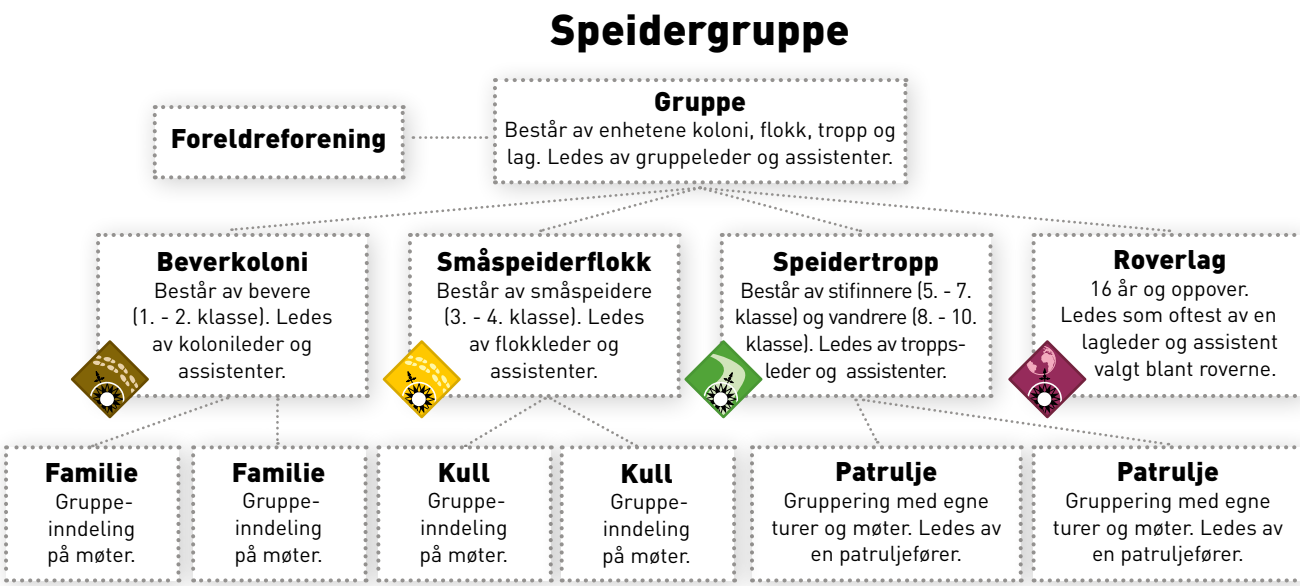
Gruppen ledes av en gruppeleder som har en eller flere gruppeassistenter.

Gruppen har egen økonomi og velger sammen med foreldrene en egnet form for økonomisk styring. Det er til stor støtte for gruppen å ha et organisert foreldrearbeid, som f.eks kan hjelpe til med økonomi, dugnadsarbeid o.l.

I gruppen finner du ditt nærmeste ledermiljø, her kan du hente både råd og inspirasjon.

Min gruppe:

Gruppens adresse				
Beverkoloni	Antall/familier	Kolonileder	Møtedag	Klokka
	/			
Småspeiderflokk	Antall/kull	Flokkleder	Møtedag	Klokka
	/			
Stifinnertropp	Antall/patruljer	Troppsleder	Møtedag	Klokka
	/			
Vandrertropp	Antall/patruljer	Troppsleder	Møtedag	Klokka
	/			
Speidertropp	Antall/patruljer	Troppsleder	Møtedag	Klokka
	/			
Roverlag	Antall	Lagleder	Møtedag	Klokka

Gruppeleder					
Gruppelederassistent					
Kasserer					
Hjemmeside					
Hva koster det å være medlem i min gruppe?					
For speidere		For ledere		Husstandsmoderasjon	
Tradisjoner i min gruppe					

Organisering

Speiderting

Speidertinget er forbundets øverste myndighet og har ett ordinært møte hvert annet år. Speidertinget består av speiderstyrets medlemmer, representanter fra kretsene og korpsene, og representanter for de ansatte i Norges speiderforbund. Generalsekretæren, ledere av forbundets hovedkomiteer, og forbundets oppnevnte hovedkontakter til de internasjonale speiderorganisasjonene har møte- og talerett på Speidertinget. Speiderstyret velges av Speidertinget for å sette tingets vedtak ut i livet. Speiderstyret har syv medlemmer og ledes av Speidersjefen.

Krets

Grupper i samme område tilhører en krets. Kretsen fungerer som et bindeledd mellom gruppene og forbundet. Kretsens oppgaver består blant annet i å gjennomføre aktiviteter som støtter arbeidet i gruppene, gi tilbud om ledertrening og lederutvikling og sette

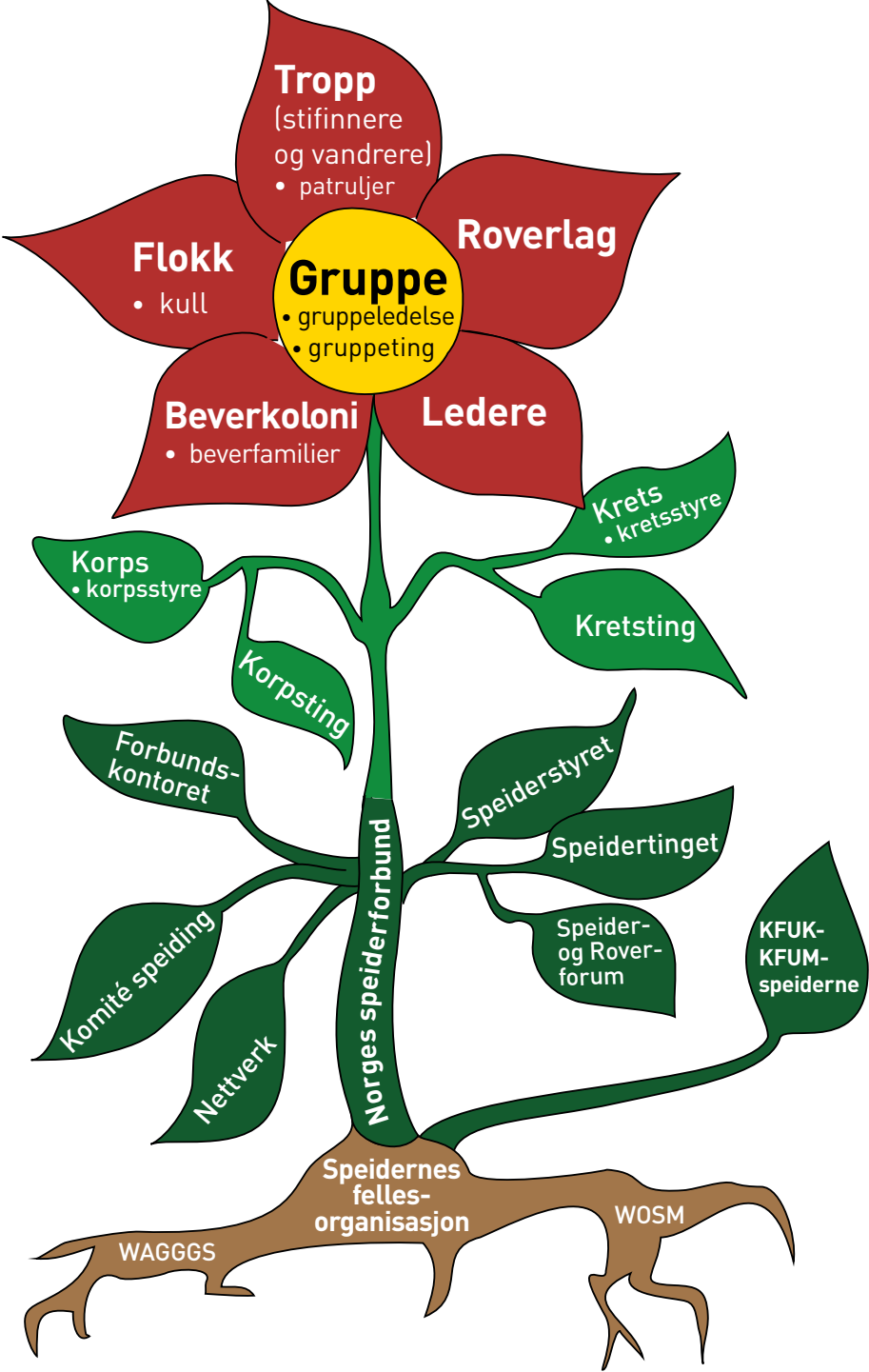
i verk forbundets vedtak som gjelder kretsen og gruppene. Kretstinget er kretsens øverste myndighet og består av kretsstyrets medlemmer og valgte representanter fra gruppene. Kretstinget velger et kretsstyre som skal ivareta kretsens oppgaver ovenfor forbundet og gruppene.

Korps

I de fleste kretser finnes det speidergrupper som er tilsluttet kirkesamfunn eller -organisasjoner i tillegg til Norges speiderforbund. Disse gruppene kalles korpsgrupper. Speidere og ledere i korpsgruppene får gjerne tilbud om kurs, leire og samlinger som arrangeres av eget kirkesamfunn eller organisasjon i tillegg til tilbud fra kretsen.

Vi har disse korpsene i Norges speiderforbund:

- » Blå Kors Speidere (BK)
- » Frelsesarmeens Speidere (FAS)
- » Frikirkens speiderkorps (FSK)
- » Metodistkirkens speiderkorps (MS)
- » Misjonsforbundet Speiderkorps (MSK)

Min krets:

Nærmeste grupper:

Kretsleder:

Tlf E-post

Aktuelle kontaktpersoner i kretsen:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Faste arrangementer i kretsen:

..... tid:.....

..... tid:.....

..... tid:.....

Kretsens hjemmeside:

Speiderprogrammet

Speiderbevegelsen har et overordnet mål, og det er å utvikle barn og unge til å bli selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som kan bidra til å skape en bedre verden for alle. For å klare dette har Norges speiderforbund, i likhet med andre speiderforbund, utviklet sitt spesielle speiderprogram. Ved å gjennomføre speiderprogrammet håper vi at speiderne skal utvikle seg i tråd med målsetningen.

Speiderens formål er å utvikle hele mennesket. For å nå målet er programmet lagt opp til å utvikle de fysiske, intellektuelle, sosiale, åndelige og kreative sidene hos den enkelte speider.

Barn og ungdom gjennomgår en rekke forskjellige stadier i sin utvikling, hvor de har helt spesielle behov, ønsker og interesser. Derfor speiderprogrammet inndelt etter alder:

- » Beverprogrammet er tilpasset aldersgruppen 6-7 år (1.-2.

klasse). Beveventyret kan brukes som arbeidsramme.

- » Småspeiderprogrammet er tilpasset aldersgruppen 8-9 år (3.-4. klasse). Jungelboken kan brukes som arbeidsramme.

- » Stifinnerprogrammet er tilpasset aldersgruppen 10-12 år (5.-7. klasse).

- » Vandrersprogrammet er tilpasset aldersgruppen 13-15 år (8.-10. klasse).

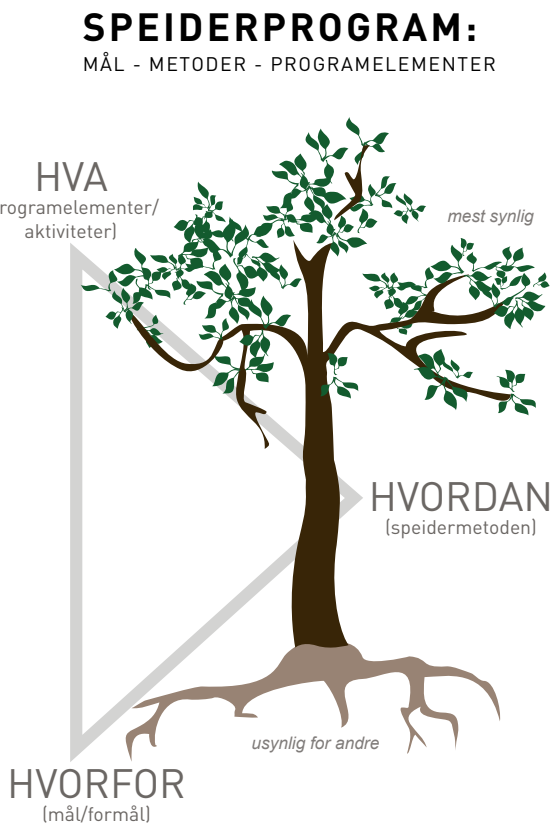
- » Roverprogrammet er tilpasset aldersgruppen 16-25 år.

Speiderprogrammet for hver aldersgruppe består av:

- » Utviklingsmål for den aktuelle aldersgruppen.

- » Speidermetoden som beskriver hvordan arbeidet bør tilrettelegges.

- » Programelementer som er samlebetegnelse på ulike merker og andre utfordringer speiderne kan arbeide med.

De konkrete målene og merkene finner du i forbundets programmaterieell eller på speiderbasen.no. Loggbøkene er bøker hvor speiderne kan holde oversikt over aktiviteter, utfordringer og andre ting de er med på i speidersammenheng. Loggbøker finnes for småspeidere, stifinnere og vandrere og kan kjøpes i nettbutikken www.speider-sport.no. Det finnes også hjelpemidler for ledere, for eksempel programplakater og lederveiledninger.

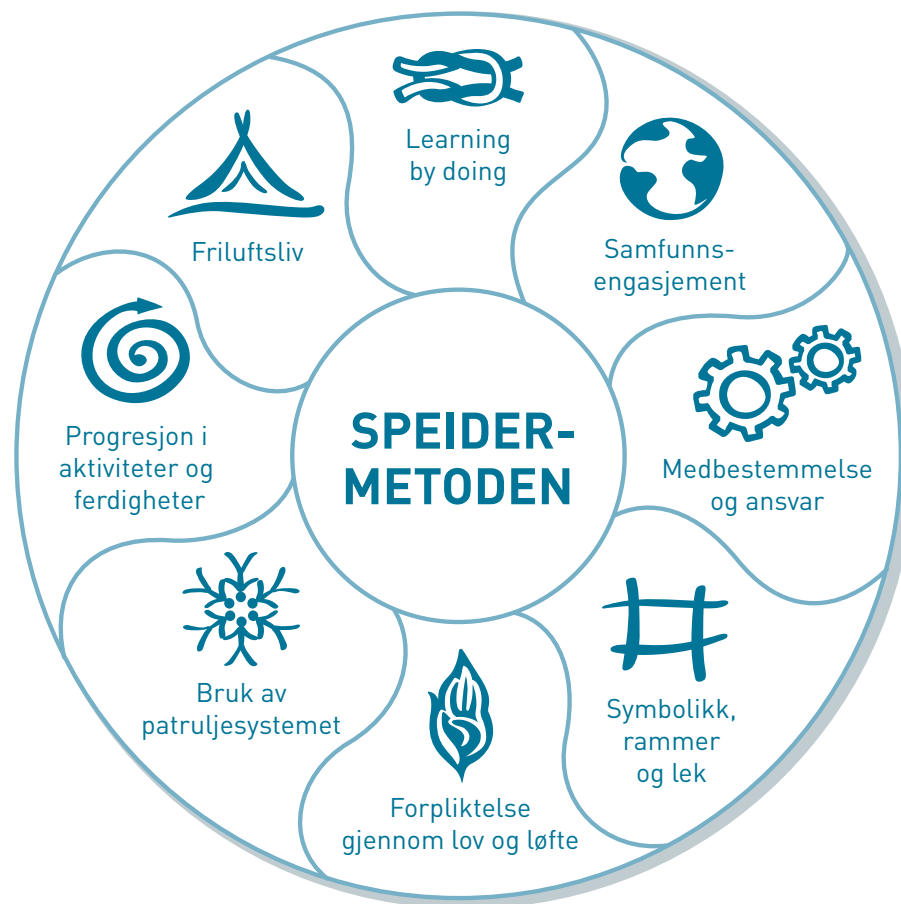
Under finner du er en oversikt over programelementene. Det konkrete innholdet i hvert enkelt element finner du i loggbøkene for småspeidere, stifinnere, vandrere, i Min roverlogg og Beverhåndboka eller på www.speiding.no.

På speiding.no finner du mer informasjon om speiderprogrammet. Hvis du er på jakt etter aktiviteter, leker eller tips til hvordan du kan bruke speiderprogrammet i egen enhet, er speiderbasen.no det riktige stedet å lete.

	Bever	Småspeider	Stifinner	Vandrers	Rover
Aspirantperiode/introprogram	X	X	X	X	X
Utfordringen	X	X	X	X	X
«Jeg er beredt»-merket	X	X	X	X	X
Fem programområder	X	X	X	X	X
Fordypningsmerker	X	X	X	X	X
Prosjekter		X	X	X	X
Speidersjefens topputmerkelse			X	X	X
Burgunder roverklaffer					X

Speidermetoden

Hva er det som skiller speideren fra andre organisasjoner som fotball, korps og friluftsfamilier? Speiderarbeidet bygger på noen grunnleggende prinsipper som vi kaller for speidermetoden. Disse prinsippene kan vi se på som tanker om hvordan vi oppfører oss overfor hverandre og overfor oss selv, men de gjelder også for arbeidsmetodene og ledelsesformene vi bruker som ledere.

Speidermetoden baserer seg på speiderbevegelsens grunnleggende prinsipper som er beskrevet av World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) og World Organisation of the Scout Movement (WOSM).

Speidermetoden består av åtte deler som henger sammen som biter i et puslespill, og som til sammen utgjør en helhet som er unik for speidingen. De åtte delene er presentert på de neste sidene.

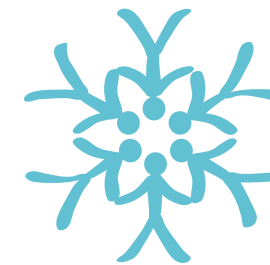
FLAMME

Forpliktelse gjennom lov og løfte er uttrykt ved hjelp av flammen og en speiderhilsen fordi denne delen av speidermetoden betyr at speidere skal bli kjent med speidingens verdigrunnlag og prøve å handle i tråd med det. Speiding er en verdibasert bevegelse. Den enkelte speider må få mulighet til å ta stilling til egne verdier, og forplikte seg til disse. Denne delen i speidermetoden handler om det å hjelpe speidere til å forstå og respektere speidingens verdier, og å utvikle egne verdier gjennom bevisstgjørende aktiviteter, holdningsskapende arbeid og gjennom eksempelets makt. Lederen skal selv være et godt forbilde og synliggjøre speiderverdiene gjennom holdning og handling.

BÅTMANNSKNOP

«**Learning by doing**», som vi illustrerer ved hjelp av denne knuten, betyr at speidere skal lære ved å gjøre, ikke ved å høre. Man kan ikke lære en knute uten selv å prøve å slå den. Det samme gjelder for nesten all annen læring også. «Learning by doing» betyr at speidere lærer og utvikler seg gjennom å prøve ut ting selv, og gjennom å reflektere rundt sine egne erfaringer. Læringsprosessen er like viktig som resultatet - den gir erfaringer som speidere vokser på. En god læringsprosess vil gi speidere mestringsfølelse, og læringsutbyttet vil bli mye større og vare lenger enn ved teoretisk tilnærming. Din viktigste oppgave som leder er å gi speiderne muligheter til å lære av egne feil og suksesser, samtidig som du gir dem styring og støtte tilpasset deres behov.

SNØFNUGG

Snøfnugg er valgt som symbol for denne delen av speidermetoden, **patruljesystemet**, fordi snøfnugg symboliserer styrken som ligger i fellesskap og samarbeid. Patruljesystemet betyr at speidere skal jobbe sammen i faste grupper på 4-8 speidere. Patruljen er viktig overalt i speiderarbeidet. Patruljesystemet brukes i alle aldersgrupper, men i varierende grad og form. Patruljesystemet betyr fellesskap og samholdighet i små grupper over tid. I patruljen lærer speidere å samarbeide i en gruppe, samtidig som de utvikler seg som selvstendige individer. Speidere skal føle trygghet og få selvtilitt gjennom å oppleve seg selv som en nødvendig del av patruljen. Ingen er gode til alt, men alle er gode til noe, og det er samlet patruljeinnsats som teller. Mye av læringen ligger også i å bli ledet av, og selv å lede, jevnaldrende speidervenner.

LAVVO

Lavvoen får en til å tenke på **friluftsliv**. Denne delen av speidermetoden betyr at en vesentlig del av speiderlæringen foregår i naturen på naturens egne vilkår. Det meste av det vi gjør i speideren gjør vi ute. Friluftslivet er vår viktigste arena og ramme for utvikling av speiderne til å bli selvstendige og ansvarsbevisste. Dette betyr at en vesentlig del av speiderlivet ikke bare foregår i naturen, men også på naturens egne premisser. Friluftsliv gir utfordringer som oppfordrer til samarbeid og kreativ problemløsning, og den gir muligheter til å ta vare på seg selv og andre. Det å være ute i enkle omgivelser lærer speidere å sette mer pris på det de har, og økt kontakt med naturen inspirerer dem til å lære om og ta ansvar for naturen og miljøet. Din oppgave som leder er å gjøre den enkelte speideren glad i å ferdes i naturen.

JORDKLODE

Jordkloden symboliserer **Samfunnsengasjement**, som betyr at speidere skal engasjere seg aktivt i å forbedre samfunnet lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Speidingens formål er å utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som aktivt bidrar til å skape en bedre verden. For å oppnå dette må speiderne engasjere seg i sine omgivelser. Samfunnsengasjement handler om at speiderne lærer å forbedre samfunnet samtidig som de utvikler seg selv gjennom å forbedre samfunnet. Speiderne skal oppleve å være en del av samfunnet, å ta stilling til det og påvirke det i positiv retning. Prinsippet er "Tenk globalt - handle lokalt". Det avgjørende er at speidere gjør noe aktivt, uavhengig av hvor stort, fordi stoltheten over å ha fått til noe er viktig for speidernes selvfølelse og motivasjon.

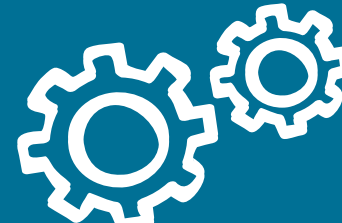
RAMME

Rammen står for **symbolikk, rammer og lek**, som betyr at vi bruker historier, leker og symbolikk for å sette fantasien i sving, skape følelse av tilhørighet og formidle verdier og holdninger. Symbolikk, leker og rammer hjelper til å fremheve eller formidle noe som er vanskelig å formidle på andre måter. Bruk av symbolikk, rammer og lek er et av de mer særegne kjennetegnene ved speideren, og er med på å skape den spesielle speideratmosfæren. Det gir speidere en felles identitet, setter fantasien i sving og skaper et miljø der speidere lettere tilegner seg ønsket kunnskap, ferdigheter og holdninger. Som speiderleder skal du bevisst bruke dette til formidling av abstrakte begreper og holdninger.

SPIRAL

Spiralen illustrerer **progresjon** i aktiviteter og ferdigheter, noe som betyr at speiderne hele tiden må tilbys kunnskap og oppgaver som passer til deres nivå slik at de får utvikle seg videre gjennom stadig større utfordringer. Progresjon er et viktig stikkord for speiderarbeidet, og betyr at det skal være en utvikling og fremgang i kunnskaper, ferdigheter og opplevelser i løpet av tiden som speider - helt fra bever til rover og leder. Speidere utvikler seg gjennom å klare stadig større utfordringer og å bygge videre på sine tidligere erfaringer. Gjennom progresjonen i aktivitetene skal den enkelte speider få positiv livserfaring som utvikler pågangsmot, samarbeidsevne, kreativitet og selvtillit. Speidere skal også oppleve progresjon i muligheten til å påvirke, ta ansvar og prøve seg som leder. Som speiderleder skal du tilby et allsidig program som er til nytte, skaper glede og danner identitet.

TANNHJUL

Tannhjulene symboliserer **medbestemmelse og ansvar**, som innebærer at vi må slippe speiderne til. Speiderne må få delta i avgjørelser som angår dem og de må få prøve seg på ledelse og få ansvar. Vi ønsker utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker, og derfor må medbestemmelse og ansvar gjennomsyre hele organisasjonen. Etter hvert som speiderne utvikler seg, vil mengden av medbestemmelse og ansvar vokse. Ansvarstrening og mulighet til å komme med egen mening gir speidere økt selvtillit og tro på egne evner, følelse av tilhørighet i fellesskapet, gode planleggings- og gjennomføringsevner og karakterstyrke. Du som leder skal gi den enkelte speider innflytelse i det daglige speiderarbeidet og trening i å ytre egne meninger. Involvering av speidere gir engasjement. Hvis speidere vet at de kan påvirke sin speiderhverdag, blir det dessuten enklere for dem å se for seg muligheten til å påvirke og ta ansvar for andre aspekter i livene sine og i samfunnet for øvrig.

OBS! Du kan lese mer om speidermetoden i lederveiledningen. Speidermetoden som du finner på speiding.no.

Slik blir du en god leder

For å bli en god speiderleder må du ha en grunnleggende base med ledelseskunnskap, som du får gjennom forbundets opplæringstilbud for nye ledere – den såkalte grunntreningen. Grunntreningen består av Lederstart, som gjennomføres aller først, og tre kurstrinn som du bør gjennomføre så fort som mulig, slik at du er forberedt på utfordringene som venter deg. Samtidig kan det være lurt at du opparbeider deg noe praktisk erfaring før hvert nytt trinn. I tillegg oppfordres ledere til å delta på emne- og fordypningskurs som hjelper dem å fordype seg i et spesielt tema. Slike kurs kan vare fra 3 timer og opp til en uke.

Det du lærer gjennom ledertreningen i Norges speiderforbund, vil du få nytte av også i dagliglivet, og i en arbeids- og skolesituasjon. Kursene gir deg verdifull sosialkompetanse og ledelseserfaring og ikke minst mange gode opplevelser!

Lederstart

Lederstart består av to deler:

- » Introkurset - dette gjennomfører du selv basert på dette heftet og det interaktive

opplegget for egenlæring som du får tilsendt når du blir innmeldt som leder i medlemssystemet Min speiding.

- » Ledersamtalen - dette er en samtale som du skal ha med representant fra kretsen din (i noen tilfeller gruppa). I etterkant av samtalen signerer du en lederavtale, noe som gjør deg til en godkjent leder i Norges speiderforbund.

«Trinn 1: Jeg er beredt»

Trinn 1 skal sikre at du som speiderleder kan gjennomføre trygge og gode møter og turer. Vi anbefaler at du tar dette kurset så fort som mulig etter at du har fått en lederoppgave.

«Trinn 2: Speiderprogrammet i egen enhet»

I Trinn 2 lærer du langtidsplanlegging og hvordan bruke speiderprogrammet, speidermetoden og veiledning til utvikling av speidere i enheten din.

«Trinn 3: Ledelse av medledere»

Trinn 3 gir deg en dypere forståelse av din lederstil og speidingens verdigrunnlag. På dette helgekurset får du også øvelse i å lede andre ledere.

I tabellen til høyre finner du den samlede oversikten over ledertreningen i Noeges speiderforbund. Mer informasjon om ledertreningen finner du på www.speiding.no.

Trygt og inkluderende lederskap

Norges speiderforbund arbeider for at det ikke skal skje ekskludering, mobbing eller overgrep i forbindelse med speideraktiviteter. For å være forberedt på og, hvis mulig, kunne forebygge dette, må vi tørre å snakke om disse vanskelige temaene. Dette er spesielt viktig i en barne- og ungdomsorganisasjon, hvor speiderledere skal være både trygge voksne og gode forbilder. En trygg voksenperson kan ha avgjørende betydning for hvordan barn utvikler seg, og hvilke valg de tar senere i livet.

Som speiderleder gir du barn og unge en mulighet til å utvikle seg selv gjennom samarbeid, erfaringslæring og friluftsliv. Hvordan du møter nye medlemmer, og tar vare på de nåværende, er derfor veldig viktig. Deltakelse i speidraktiviteter skal gi økt livskvalitet og erfaringer

som gjør barn og unge til bedre mennesker. Men hvis vi mislykkes med å skape trygge og inkluderende arenaer for alle våre medlemmer, kan resultatet bli det stikk motsatte for noen av dem.

Dessverre er det slik at barn som i

utgangspunktet ikke har det godt med seg selv, blir lettere ofre for både fysiske og psykiske overgrep, for eksempel mobbing. Og ja, dette kan dessverre også skje i speideren. Derfor er det viktig for en leder å bli kjent med speiderne sine, å vise oppriktig interesse for hvordan de har det,

og å vite hvordan barn gir uttrykk for at de ikke har det godt. Som leder skal du både tørre å vise omsorg, og tørre å gripe inn når det trengs. Gjennom ledertreningen vil du få tips til hvordan du kan være en trygg leder, og du vil få opplæring i hva du skal gjøre hvis en uønsket situasjon oppstår.

Internasjonalt engasjement

Norges speiderforbund utgjør sammen med KFUK-KFUM-speiderne Speidernes fellesorganisasjon, som i sin tur er medlem i to av verdens største barne- og ungdomsorganisasjoner - WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) og WOSM (World Organization of the Scout Movement). Dette er organisasjoner med til sammen 50 millioner medlemmer i over 150 land. Jentene i Norges speiderforbund er tilsluttet WAGGGS og guttene er tilsluttet WOSM. Hvert tredje år avholdes verdenskonferanser i begge organisasjonene. Her møter hvert medlemsland med et gitt antall delegater og observatører.

Begge verdensforbundene er inndelt i regioner med regionskomiteer og kontorer. Regionen avholder regionale konferanser hvert tredje år hvor medlemslandene også er representert med et gitt antall delegater og observatører. Europakomiteen har en

rekke arbeidsgrupper med deltakere fra medlemslandene. Et viktig ledd i Europaregionens arbeid er seminarene som arrangeres årlig i medlemslandene. Det arrangeres seminarer med forskjellige temaer, og disse gir en god mulighet for ledere fra alle de europeiske landene til å møtes for å diskutere, å bli inspirert og for å lære.

Det arrangeres også en rekke aktiviteter og leire for speidere og rovere både på verdensplan og europeisk plan. Eksempler på slike

Guttenes verdensspeidermerke

Jentenes verdensspeidermerke

arrangementer er Roverway, World Scout Moot og World Scout Jamboree. Norges speiderforbund sender vanligvis deltakere til disse arrangementene.

I tillegg er det også muligheter for speidergrupper og den enkelte speider/rover/leder å delta på leire i utlandet eller besøke et av verdensspeidersentrene. Man kan også få jobb for en kortere periode på et av verdensspeidersentrene. Gå inn på www.speiding.no og les om alle mulighetene som finnes.

I Norden har speiderforbundene et organisert samarbeid. Nordisk samarbeidskomité består av to representanter fra hvert land. Samarbeidskomiteen koordinerer det nordiske samarbeidet mellom hver nordiske speiderkonferanse, som avholdes hvert tredje år. På de nordiske speiderkonferansene møter representanter fra alle de nordiske speiderforbundene og diskuterer saker av felles interesse.

Samarbeidsprosjekter i Afrika

Norges speiderforbund har gjennom mange år hatt flere samarbeidsprosjekter med land i Afrika. For tiden er samarbeidet konsentrert om Liberia hvor vi samarbeider med jentespeiderforbundet om oppbygging og utvikling.

Gjennom samarbeidet med speiderforbundene i Afrika er det knyttet gode kontakter, og det er mulighet for å knytte flere. Det har vært flere typer utvekslinger både på speider- og ledernivå. Samarbeidet gir en unik mulighet til å for eksempel ha en annerledes leir under eksotiske forhold.

Samarbeid med Flyktninghjelpen

Norges speiderforbund og Flyktninghjelpen inngikk en samarbeidsavtale i 2003, som bl.a. har resultert i et samarbeid om Speideraksjonen som samler inn penger til Flyktninghjelpens prosjekter i utvalgte land.

Hjelpemidler

Speiding.no - hjemmesiden vår - gir informasjon om årets arrangementer og kurs i forbundet samt kurstilbudet for hele landet.

På **speiding.no** er det også samlet mye informasjon om hvilket tilbud speiderlederne har for å utvikle seg og økonomiske støtteordninger knyttet til ledertreningen. Klikk deg inn på menyen «Lær ledelse», så får du vite mer.

Forbundskontoret

På forbundskontoret kan du bestille kursmateriell, rekrutteringsmateriell og lignende gratis. Her finner du blant annet:

- » Materiell til lederkurs
- » Bladet Speideren
- » Vervemateriell
- » Speiderspillet
- » Håndbok i rekruttering

Hva som finnes av materiell vil variere fra år til år. Ta kontakt med forbundskontoret hvis du har noen spørsmål angående materiell. Vervematerialet finner du på www.speiding.no/verving.

Speider-sport

Speider-sport er forbundets egen butikk som har det du trenger til speiderarbeidet. I nettbutikken **www.speider-sport.no** finner du et godt utvalg av speidereffekter, litteratur og profilartikler. Speider-sport er også behjelpelig med merker, t-skjorter, genser, klistremerker osv. til egen gruppe eller kretsleir.

Ta en titt i vår butikk og finn mye spennende som:

- » Loggbøker, Beverhåndboka, speiderplakater og annet programmateriell
- » Lederboka
- » Speiderboka
- » Fordypningsmerker og andre merker
- » Speidersangbok
- » Friluftsprodukter
- » Speiderskjorter/-t-skjorter og piquetrøyer
- » Profilkjør
- » Gruppeustyr
- ... og mye mer!

Litt om bakgrunnen

BP - mannen med de to liv

Grunnleggeren av speiderbevegelsen var Robert Stephenson Smyth Baden-Powell, eller forkortet BP. Allerede da han var liten, var BP mye ute i naturen og fikk mye friluftserfaring og mange ferdigheter. Dette kom godt med senere da han tjenestegjorde i den britiske hæren i India og Sør-Afrika. I militæret ble BP for første gang klar over hva unge mennesker kunne utrette når de fikk ansvar. Gutter ble brukt som budbringere og til andre oppgaver og ble kalt speidere. BP håpet at dette kunne verføres til det vanlige livet hjemme i England. Slik kom han på ideen om å la unge mennesker lære og utvikle seg gjennom praktiske erfaringer.

Baden-Powell ble svært opptatt av hvordan man kunne gi gutter en sunn og lærerik oppdragelse. Han ønsket å forandre den oppvoksende generasjonen gjennom å utvikle mot, intelligens, initiativ og eventyrlyst hos gutter. I stedet for gymnastiske øvelser for å fremme guttenes fysikk foreslo

han vandreturer og leir, båltenning, primitiv matlaging og orientering. For å gjøre et praktisk forsøk, samlet han 20 gutter fra forskjellige samfunnslag til en leir på Brownsea Island i den engelske kanal i august 1907. Leiren ble en stor suksess, og metodene BP brukte, ble godt mottatt blant guttene.

Etter denne leiren var Baden-Powell overbevist om at han var inne på riktig spor. Han skrev boka «Scouting for Boys», som ble grunnlaget for speiderbevegelsen. Baden-Powells mening var at boka skulle være et arbeidsprogram for foreninger som allerede var i arbeid. Men etter hvert som han reiste rundt i England, holdt foredrag, instruerte nye ledere og snakket til guttene, grodde speidertroppene opp som paddehatter, og han ble så å si «tvunget» til å lage en egen speiderorganisasjon.

I 1910 forlot Baden-Powell militærlivet il fordel for speiderarbeidet. Hans ideer hadde også fengst sterkt hos piker.

Baden-Powell utarbeidet derfor et program spesielt for dem. Som navn på pikenes bevegelse valgte han betegnelsen Girl Guide etter et berømt korps av veivisere i India. Korpset var kjent for sin praktiske sans og selvhjulpenhet. Sammen med sin søster, Agnes Baden-Powell, stiftet han i 1910 det engelske speiderpikeforbundet.

Baden-Powells unge kone Olave var også sterkt sosialt interessert, og hun tok aktivt del i speiderarbeidet. Hennes store innsats gjorde at hun ble den første landsleder for speiderpikene i England og

«Av navnet speiderbevegelse kan en høre at vi ikke bare skal gjøre slik vi alltid har gjort. Arbeidet skal til stadighet utvikles og tilpasses speiderne og samfunnet.»

Robert Baden-Powell

drivkraften i oppbyggingen av speiderpikeforbundet. Lady Baden-Powell fortsatte sitt iherdige arbeid for speidersaken etter sin manns død. Gjennom utallige reiser til speiderarrangementer over hele verden knyttet hun sammen ringen av speidere, og hun var aktiv like til sin død i 1977.

Starten i Norge

I 1910 ble Norske Gutters Speiderkorps (NGSK) startet, og i 1911 - Norsk Speidergutt-Forbund (NSF). NSGK gikk etter hvert inn i NSF. Norsk Speiderpikeforbund ble stiftet i 1921. Norges Kristelige Ungdomsforbund opprettet egen speiderorganisasjon i 1920 - Norges KFUK-speidere. I 1978 slo Norsk Speiderpikeforbund og Norsk Speidergutt-Forbund seg sammen og ble til Norges speiderforbund.

Dagens situasjon

I 2003 fusjonerte KFUK-speidere og KFUM-speidere til ett forbund - Norges KFUK-KFUM-speidere. Samtidig ble Speidernes fellesorganisasjon

etablert som et samarbeidsorgan for de to speiderforbundene i Norge. Speidernes fellesorganisasjon skal sikre en felles internasjonal tilknytning til verdensspeiderforbundene WOSM (World Organization of the Scout Movement) og WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts).

I 2018 var det ca. 30 000 speidere i Norge, hvorav ca. 11 500 er medlemmer i Norges

KFUK-KFUM-speidere og ca. 19 000 er medlemmer i Norges speiderforbund. Mange av de grunntankene som Baden-Powell introduserte i begynnelsen av det forrige århundre, er fortsatt aktuelle for dagens speidere, blant annet metodene han brukte og selve målet med bevegelsen. Derfor bruker speidere ofte hans egne ord for å beskrive denne over 100 år gamle, men samtidig evig unge, bevegelsen.

Bilde: Lord og Lady Baden-Powell

Speiderordboka

Ass

Forkortelse for assistent. Brukes både i patruljen om patruljeførers assistent, og i andre enheter for ledere.

BP

Lord Robert Stephenson Smyth Baden-Powell. Grunnlegger av speiderbevegelsen.

Enhet

Gruppene er delt inn i ulike enheter, etter speidernes alder.

Flokk

Småspeiderflokk. Enhetsnavn på grupperingen av speidere i 3. og 4. klasse. Kan deles opp i mindre arbeidsenheter - kull.

Forbundsmerket

Forbundsmerket er logoen som består av kløverliljen med Alltid beredt under.

Gruppe

En speidergruppe består av flere enheter, som flokk, tropp og lag. Gruppen er en del av en krets.

Gruppeting

Gruppens besluttende organ.

Grunntrening

Kurssammensetning for speiderledere. Den består av flere trinn.

Haik

En til to dagers patruljetur som gjennomføres i nærområdet. Patruljene planlegger og gjennomfører haiken på egen hånd.

Koloni

Beverkoloni. Enhetsnavn på grupperingen av speidere i 1. og 2. klasse. Kan deles opp i mindre arbeidsenheter - familier.

Korps

Fem forskjellige kirkesamfunn og organisasjoner i Norge organiserer sitt speiderarbeid gjennom korps som er tilknyttet Norges speiderforbund.

Vi har disse korpsene:

- » Blå Kors Speidere (BK)
- » Frelsesarmeens Speidere (FAS)
- » Frikirkens speiderkorps (FSK)
- » Metodistkirkens speiderkorps (MS)
- » Misjonsforbundet Speiderkorps (MSK)

Krets

En speiderkrets er en samling av speidergrupper i samme geografiske område. Kretsen organiserer fellesarrangement som leirer, konkurranser osv. Kretsen har også ansvar for ledertrening og oppfølging av gruppene.

Lag

Roverlag. Enhetsbetegnelse for gruppering av speidere over 16 år.

Leirbål

Vanligvis benyttet som avslutning på en leir-/turdag. Gjerne med speider-underholdning, som konkurranser/sketsjer/sanger og med en stemningsfull og rolig avslutning. Se også speiderbasen for tips.

NSF

Norges speiderforbund.

Orientering

Bruk av kart og kompass for å finne fram i naturen.

Patrulje

Patruljeliv betyr arbeidsfellesskap i små grupper. Samhørigheten bygges

ved at patruljen arbeider sammen over tid. Speideren lærer av å bli ledet av og selv lede jevnaldrende speidervenner.

Peff

Forkortelse for patruljefører. Speidernes egen leder i patruljen.

Scouts Own

Speiderandakt, gjerne med innhold fra speiderarbeidet.

Speiderbasen

En database med aktivitetstips og ideer som vil gjøre det lettere og morsommere for deg å planlegge og gjennomføre møter og turer. Se www.speiderbasen.no.

Speiderbønn

Mange speidergrupper synger denne for å markere avslutningen på et speidermøte.

Speiderdrakt

Består av speiderskjorte og skjerf og viser at vi er en samlet bevegelse med medlemmer i alle aldre og felles identitet. Det finnes også en t-skjorte og piquetrøye som kan brukes i sammenhenger der speiderskjorten ikke trenger å brukes. Drakten kjøpes på www.speider-sport.no.

Speiderloven

Speidernes egen lov som ikke sier hva en speider skal, men hva en speider er.

Speiderløftet

Løftet som vi avgir når vi blir tatt opp som speidere, og som vi gjentar årlig på St. Georgsdagen. I speiderløftet lover vi å gjøre vårt beste i alle situasjoner.

Speidermetoden

Består av åtte elementer og utgjør kjernen i speiderarbeidet. Se mer på speiding.no.

St. Georgsdagen

Feires 23. april. Dagen for løftefornyelse verden over. Til minne om det godes kamp og seier over det onde.

Stifinner

Aldersgruppe for speidere i 5.-7. klasse.

Tenkedagen

Feires 22. februar. Dette var fødselsdagen for både lord og lady Baden-Powell. På Tenkedagen går tankene til speidere over hele verden.

Speiderprogram

Pedagogisk aktivitetsprogram for speidere. Viktige punkter her er utviklingsmål, progresjon og

utfordringer tilpasset den enkelte speider.

Tropp

Enhetsbetegnelse for gruppering av speidere i 5.-10. klasse. Kan deles i stifinner- (5.-7.) og vandrertropp (8.-10.) eller drives samlet som speidertropp.

Valgspråk

Vårt valgspråk er «Vær beredt - Alltid beredt», speidernes leveregel.

Vandrer

Aldersgruppering av speidere i 8.-10. klasse.

Verdensmerker

De to verdensforbundenes merker som vi bærer på drakten som symbol på medlemskap.

WAGGGS

World Association of Girl Guides and Girl Scouts. Jentenes verdensforbund. Kun medlemskap for jenter.

WOSM

World Organization of the Scout Movement. Guttenes verdensforbund. Jenter kan også være medlem av WOSM.

ALLTID BEREDT

Norges speiderforbund

Telefon:

22 99 22 30

E-post:

nsff@speiding.no

www.speiding.no

www.blispeider.no

Velkommen som leder

3. opplag, 2018

Tekst:

Komité speiding

Design:

Morten Stensland Løwe

Ksenia Sazonova

Bendik Fjeldstad

Foto:

Venusia Vinciguerra

Marius Hauken

Member of the World Organization
of the Scout Movement
(www.scout.org) and the World
Association of Girl Guides and Girl
Scouts (www.waggs.org).